

УДК 82-7:821.111'25

С.М. КУМΠΑН,
*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Національної академії Національної гвардії України (м. Харків)*

ВІДТВОРЕННЯ КОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ТЕКСТУ В ХУДОЖНЬОМУ ПЕРЕКЛАДІ (НА ПРИКЛАДІ НОВЕЛІСТИКИ ІВЛІНА ВО)

У статті розглядаються особливості відтворення комічного потенціалу художнього першотвору у світлі сучасних теорій перекладу на прикладі новел видатного британського письменника минулого століття Івліна Во. Уточнено способи актуалізації комічного в новелістичній нарації письменника, особлива увага приділяється комічному потенціалу заголовків. Пропонуються підходи до реалізації потенціалу комічного в художньому перекладі, зроблено висновки щодо збереження комічної інтенції Івліна Во в існуючих варіантах перекладу його новел.

Ключові слова: Івлін Во, заголовки з комічною інтенцією, комічне, новелістика.

Художній переклад завжди був і залишається важливим засобом зближення культур, відкриваючи іншим народам унікальну картину світу, властиву саме цій національній єдності. Літературні твори вбирають в себе накопичений століттями інтелектуальний потенціал нації та одночасно являють собою унікальний ідеостиль кожного окремого письменника, що і обумовлює надзвичайну складність завдань, які стоять перед перекладачем художньої літератури. Особливо це стосується творів комічної спрямованості, у яких самобутнє почуття гумору, тонка авторська іронія та веселий народний сміх не завжди адекватно зберігаються в текстах перекладу, а деякі спроби перекладачів виглядають дещо примітивними або штучними. А як відомо, втрата комічного у перекладах текстів із чіткою авторською інтенцією на комічне робить переклад більш неадекватним, аніж навіть втрата певного елемента чи форми.

Метою статті є аналіз способів актуалізації комічної інтенції автора з подальшою можливістю її відтворення в художньому перекладі російською та українською мовами.

Об'єктом дослідження є новели англійського письменника Івліна Во (1903–1966), лейтмотивом яких є комічне.

Вибір новелістики Івліна Во для розвідок проблем перекладу пов'язаний з тим, що, незважаючи на вже більш ніж 100 років з дня народження, його майстерний стиль захоплює читачів усього світу, і не тільки англійською мовою. Комічне, що характеризує ідеостиль письменника, вирізняється гостротою, інтелектуальністю, несподіваною відвертістю, яка тонко межує з абсурдом та чорним гумором. На жаль, перша повна збірка творів малої форми Івліна Во була опублікована лише наприкінці 1999 – початку 2000 рр. Читачі та критики одногосно зустріли її захватом: «...Найвеличніший сатирик ХХ ст., саркастична комедія, їдка дотепність, напрочуд смішний письменник...» [1, с. 611]. Як це не прикро, але українською мовою вийшла тільки новела «Белла Фліс влаштовує прийом» у форматі аудіокниги (2013). Тому приклади, що наводяться далі у статті, зроблені безпосередньо автором статті або взяті з російськомовних перекладів.

Теоретико-методологічну базу розвідки визначають фундаментальні положення, розроблені в працях класичного і сучасного перекладознавства (С. Влахов, В.І. Карабан,

В.Н. Комісаров, І.В. Корунець, С. Флорін, А.Д. Швейцер), та поняття комічного (С. Аттардо, Ю.Б. Борев, Т. Вітч, Б. Дземідок, Л.В. Карасьов, В. Раскін).

Проблеми художнього перекладу багатовіково привертають увагу дослідників різних галузей науки. За словами відомого американського теоретика перекладу Юджина Найди, це пояснюється тим, що «переклад значною мірою залежить від цілого ряду дисциплін, таких як лінгвістика, антропологія культури, філологія, психологія та теорії комунікації» [2, с. 11]. Вже в XXI ст. були зроблені неодноразові розвідки, які ставили на меті знайти найбільш ефективні способи відтворення комічного у перекладах. За цією тематикою була захищена дисертація в Росії «Комическое в художественном тексте и его межкультурная транслируемость (на материале произведений М. Зощенко и С. Довлатова и их англоязычных переводов)» (Корюкина Н.В., 2008) та в Україні «Відтворення комічного у художньому перекладі (на матеріалі творів німецькомовних авторів ХХ століття)» (Колесник Р.С., 2011); написані монографії «Інтертекстуальна іронія і переклад» (Кам'янець А., 2010), «Сучасні концепції творчості у перекладі» (Ребрій О.В., 2012); вийшла цікава стаття «Доместикація як засіб збагачення національних мов і літератур» (Ілько Корунець, 2012). Увагу привертають розвідки К. Осташової та Ю. Привалової «Особенности передачи юмора при переводе художественных произведений», де автори доходять висновку про те, що найбільш поширеним засобом відтворення гумору в художніх творах є повний переклад або переклад еквівалентного характеру [3]. Також необхідно відзначити англомовні дослідження цього питання: «Translation, Humour and Literature» (Delia Chiaro, 2010), «Can Theory Help Translators? A Dialogue Between the Ivory Tower and the Wordface» (Andrew Chesterman, Emma Wagner, 2012), «Translation research projects» (David Orrego-Carmona, Anthony Pym, 2012), «The translation studies reader» (Lawrence Venuti, 2012).

Сучасні тенденції розвитку перекладознавства, коли традиційна нормативна концепція перекладу поступається новому підходу, що розглядає переклад як акт міжкультурної комунікації, свого роду «культурні перемовини» [4, с. 298], не вирішують проблему адекватного відтворення комічної інтенції автора і, незважаючи на велику кількість досліджень у цій галузі, проблема перекладу художніх текстів, а особливо англійської комічної літератури, залишається в полі актуального. Це пояснюється декількома факторами.

По-перше, сміх – це настільки ефемерна категорія, що навіть в межах одного лінгвокультурного простору не можливо впевнено передбачити сміхову реакцію реципієнта. Наявність реципієнта є обов'язковою умовою реалізації комічного, оскільки комічне не існує поза соціумом; невідповідність, яку усвідомлює реципієнт, породжує його суб'єктивну позитивну реакцію як усвідомлення комічного.

По-друге, англійський гумор традиційно вважається дуже складним для розуміння представниками іншої культури. А.В. Карасик визначив причини нерозуміння англійського гумору носіями інших лінгвокультур у тому, що «адресат 1) не сприймає ситуацію, яка має внутрішню невідповідність, не бачить абсурдності або дивного стану речей, або 2) чітко розуміє внутрішню невідповідність у ситуації, але вважає, що гумор, як м'яка форма критики, до такої ситуації не належить, оскільки предметом осміяння виявляються надцінності даної культури» [5, с. 4].

Нарешті, переклад має справу з текстовим матеріалом і, зважаючи на те, що актуалізація авторської інтенції в художньому тексті відбувається на усіх інформативних рівнях: семантичному, контекстуально-ситуативному та прагматичному, це вимагає від перекладача не просто високого володіння іноземною мовою, але досконалого розуміння стилістичних особливостей художнього першотвору та досконалого володіння рідною мовою в поєднанні з творчою інтуїцією. Але, як стверджує відома британська перекладачка Е. Вагнер, «у тексті завжди є щось об'єктивне, якийсь намір, що стоїть за формулюванням, і завдання перекладача – визначити, що це за намір, “відкопати” його і вмістити в належну і приблизно еквівалентну форму» [6, с. 5].

Труднощі при перекладі у випадку з текстами комічного модусу пов'язані з формами та засобами актуалізації поетики комічного, які, за класифікацією Б. Дземідока, включають п'ять основних груп. Це – видозміна або деформація явищ (перебільшення, темп, відмінний від звичного); несподівані ефекти й вражаючі зіставлення; несумісність у відношеннях і зв'язках між явищами (анакронізми із царини моралі, поглядів, мови, образів мислен-

ня тощо); удаване об'єднання абсолютно різнорідних явищ (невідповідність поведінки героїв обставинам, невідповідність між зовнішністю і сутністю, між формою і змістом та інші невідповідності); утворення явищ, які по суті або за враженням відхиляються від логічної або праксеологічної норми (безглуздість дії або ускладнення простого завдання; непорозуміння, помилка в судженнях та асоціаціях; алогізми, абсурдистський діалог, логічні інверсії, нісенітниця, безглузді висловлювання) [7].

Розглянемо джерела комічного на прикладі декількох новел Івліна Во, що представляють ранній та пізній періоди його творчості.

Розгортання стихії комічного з перших новел Івліна Во починається вже в заголовку. Переклад заголовків, особливо, якщо вони наповнені елементами комізму, становить проблему для перекладача – потрібно не тільки прочитати весь твір, щоб зрозуміти імпліцитний потенціал заголовка, але й знайти засоби адекватного відтворення його значення в мові перекладу. Так, комічне в заголовку новели «Love in the Slump» (1932) актуалізується через широке семантичне поле слова «slump» (з англ. «економічний спад», «болото», «гуртом»). Івлін Во іронічно натякає читачам на глобальні фінансові проблеми в усій країні (значення «в часи економічного спаду»), зраду (значення «кохання гуртом») або брудне середовище (значення «болотиста місцевість»). В перекладі російською існує два варіанта – «Любовь среди руин», переклад А.Трошина та «Любовь втроём», переклад Д. Вознякевича, – але вони тільки частково відтворюють все комічне наповнення заголовка новели. Ми б запропонували варіант «“Любов” в период економічного спаду» з емпатичним наголосом на переносному значенні концепта «любов» для більш повної актуалізації заголовка оригіналу.

Інша рання новела «Mr Loveday's Little outing» (1935) вперше була опублікована під назвою «Mr. Crutwell's Little Outing». Те, що Івлін Во змінив в заголовку прізвище, підтверджує його комічне навантаження. В Англії Loveday зустрічається як прізвище, а також як ім'я для дівчинки, та походить від староанглійського «leofdoeg» і складається зі слів «leof» – «dear, beloved» («дорогий, коханий») та «doeg» – «day» («день»). Крім того, в XII ст. існувало свято, яке називалося «love day» – день примирення, врегулювання суперечок і чвар. Саме один день і потрібен був містеру Лавдею, щоб втілити мрію усього свого життя і стати повністю щасливою людиною. Про наближення пунту новели в останніх епізодах оповіді свідчить паралельність структури «Little outing» – «little treat» (невеличка відпустка – «невеличке задоволення») як відлуння заголовка в дещо зміненій формі: «I'd been promising myself one little treat, all these years. It was short, sir, but most enjoyable» [1, с. 196]. У цьому місці перекладу збереження форми слова, що вживається у заголовку, особливо важливе; таким чином сюжет новели закруглюється, замикаючи оповідь та підводячи читача до якогось несподіваного моменту. В перекладі М. Лоріє дуже вдало підібрана зменшувана форма «коротенький» із заголовка «Коротенький отпуск мистера Лавдэя» не зберігається, а змінюється на нейтральний семантичний еквівалент «небольшой»: «Много лет я тешил себя надеждой на одну небольшую вылазку» [8, с. 217], що порушує паралельність пари заголовків – розв'язка, зменшуючи напруженість моменту та комічність епізоду.

Типологія комічного заголовків підтверджується і у пізній новелістиці Івліна Во. Семантичне поле заголовка футуристичної новели «Love among the ruins: A Romance of the Near Future» («Любов серед руїн: історія кохання найближчого майбутнього», 1953) будується на ключових словах «love» – «любов» та «romance» – «романтика, кохання, любовна історія», що в перекладі російською мовою відтворено В. Місюченком як «романтическая повесть о недалёком будущем» [8, с. 555], де тісний семантичний зв'язок «love – romance» («любов – кохання») зникає: «любовь – романтическая повесть», вже не кажучи про зміну перекладачем жанру малої форми оповіді.

Вживання поетонімів для актуалізації потенціалу комічного є характерним для Івліна Во засобом, до якого він звертався протягом усього літературного життя. У цій роботі наведемо декілька прикладів реалізації їх комічного потенціалу у перекладі. У новелі «Love among the ruins», де сарказм межує з елементами чорного гумору, представлено дивне суспільство, у якому громадяни мріють про евтаназію, вистроюючись у довжелезні черги. Івлін Во знайомить читача з двома старими поетами на ім'я Parsnip (Пастернак) та Pimpernell (Першоцвіт). Пастернак двічі тікав від евтаназії, але на третій раз для нього все-таки настав «щасливий день» і він пішов до кінця, як це зробив його друг Першоцвіт, який

був одним із перших пацієнтів доктора Біміша. Семантичне поле поетоніма «Pimpernell» включає значення «першоцвіт», що в контексті подій новели наповнює такий варіант передачі його ім'я, як «Першоцвіт», сарказмом. Переклад В. Мисюченка «Курослеп» (квітка, яка теж належить до першоцвітів) не відпрацьовує цей комічний потенціал поетоніма оригіналу.

Через десять років Івлін Во пише свою останню новелу «Basil Seal Rides Again» (1963), де обидва літератори згадуються знову як доктор Парсніп, професор Драматичної Поезії з Міннеаполісу, та доктор Пімпернелл, професор Поетичної Драми із Санкт Пола. Вони постають як видатні експатріанти, що завітали до Лондона на святкування 60-річчя Амброуза Сілка, яке збіглося з нагородженням його орденом «За заслуги», однією з найвищих нагород Великобританії. Перекладач новели Р. Облонська не стала відтворювати комічний потенціал імен, тим самим створювати алюзію на новелу «Love Among the Ruins», а передала їх транслітерацією як необразні поетоніми. Таким чином, зв'язок між Пастернаком та «Курослепом» (варіант В. Мисюченка), дуже модними наприкінці 1930-х літераторами, які представляли «Новий Стиль» та були членами Клубу Лівої Книги, та поважними гостями Парсніпом та Пімпернеллом не збережено в перекладі російською мовою.

Поетоніми в новелі «Love Among the Ruins» є ефективним засобом створення комічної плутанини. Джерелом комічного виступає поетонім «Albright». Спочатку непорозуміння виникає між Безілом Сілом та Пітером Пастмастером (Олбрайт – це той, хто загинув на війні чи то інший Олбрайт?) та досягає максимальної напруги у розмові Безіла Сіла з дружиною, коли він вже просто викрикує прізвище Олбрайт, пояснюючи їй, що то не та людина, на кого вона думає, не «Allbrington», а «Albright». Дуже вдало знаходить перекладач Р. Облонська засіб збереження комізму ситуації, вона вдається до каламбуру, побудованого на паронімії:

«– Я что-то слышала. Похоже на сливное молоко. А, знаю – Обрат.

– Олбрайт! – воскликнул Бэзил. Горло ему ещё туже перехватила невидимая петля.

– О Господи, Олбрайт» [8, с. 611].

Тим більш вдалим є такий варіант передачі непорозуміння, коли надалі з'ясовується, що цей самий Олбрайт, який залицяється до дочки Безіла Сіла, є його позашлюбним сином та братом Барбари, що обігрується в російському перекладі подібним звучанням «Олбрайт», «Обрат» та «О, брат», створюючи інтригу очікування розв'язання ситуації.

У цій же новелі зустрічається ще один поетонім, який додає яскравих барв комічного до загального враження від оповіді, – «Barbara». У Безіла Сіла і сестру, і доньку звуть Барбара. Повторення цього імені у вузькому контексті викликає непорозуміння, про яку з Барбар йдеться. Сама по собі фонетична форма цього імені алітеризована звуками [b] та [r], що при триразовому повторі надає усій фразі комічного звучання, яке добре зберігається і в перекладі Р. Облонської, посилюючись ще звуком [p] в словах «говорит» та «которая»:

«– Barbara says Barbara's in love.

– Which Barbara?

– Mine. Ours» [1, с. 519].

«– Барбара говорит, что Барбара влюблена.

– Которая Барбара?

– Моя. Наша» (виділено С.К.) [8, с. 617].

Комізм фрази посилює емпатичний наголос та вживання особових займенників спочатку, коли йдеться про доньку, а потім і про гроші. Безіл набагато швидше погоджується поділити доньку з дружиною, виправивши особовий займенник першої особи однини на першу особу множини, ніж зробити це, коли йдеться про гроші. Для Безіла, який одружився на грошах, вони завжди були поняттям його власності. У цьому випадку курсив, яким Івлін Во виокремлює займенник «my» («мій»), водночас виокремлює наголос у реченні:

«– It's someone after *my* money.

– My money.

– I've always regarded it as mine» [1, с. 519].

«А этот молодчик просто зарится на мои деньги.

– Не на твои, а на мои.

– Я всегда считал их своими» [8, с. 618].

Зміна особи займенників «my – my – mine» на «moi – твої – moi – своїми» в перекладі не руйнує комічність епізоду, але його можна було б посилити ще займенником «наші», враховуючи комічні конотації займенникового ряду «твої – мої – наші».

Синтаксичні мовні засоби дозволяють Івліну Во робити акценти на певних реченнях, виокремлюючи їх з великих описових абзаців. У новелі «An Englishman's Home» (1939) серед оповідної риторики зображення земельних угідь Беверлі Меткафа та його сусідів з'являються питальні речення – риторичні питання внутрішнього голосу Беверлі, що підкреслює комічність усього попереднього опису. Саме так читач зазирає у думки Меткафа, якого переповнює гордість за себе: «...was he not part of it, a true country-man, a landowner?» [1, с. 218]. Меткаф ніби і радіє тому, що в нього не надто велика ділянка землі, і це було б досить переконливо для читача, якби не риторичне запитання, яке відкриває його справжні думки – великі земельні угіддя не дають спокою Меткафу і він виправдовується сам перед собою, щоб не жалкувати, що його володіння не можуть зрівнятися із сусідськими: «What could be less sedentary than Lord Brakehurst's life, every day of which was agitated by the cares of his great possessions?» [1, с. 218]. В перекладі Р. Облонської риторичне питання в цьому місці пропущене, думку передано стверджувальним реченням, як продовження попередніх ідей, що призводить до втрати комізму: «... а ведь лорд Брейкхерст, на которого каждый день обрушиваются заботы о его огромных владениях, не знает ни мира, ни покоя, одно беспокойство» [8, с. 242].

Авторська ідіома на основі загальноновживаної фрази «it's not somebody's business», де зміна компонента «business» на «chicken» утворює іронічний сільський контекст, поєднує семантичні поля онімів «містер Меткаф», «леді Пібері» та «полковник Ходж»:

«“That field has always been known as Lower Grumps,” said the Colonel, reverting to his former and doubly offensive line of thought. “It's not really her chicken.”

“It is all our chickens,” said Mr. Metcalfe, getting confused with the metaphor» [1, с. 227].

Буквальний переклад метафори зі зміною реєстру «chicken» на розмовний «курки» допоміг би створити ефект неочікуваності, зберігаючи комічність епізоду:

«“Те поле завжди називалося Нижня Хандра,” – сказав полковник, повертаючись до своєї попередньої і вдвічі більш образливої думки. – “Взагалі-то це не її курки, як то кажуть.”

“Це курки усіх нас,” – сказав містер Меткаф, трохи спантеличений такою метафорою» (переклад С.К.).

У перекладі Р. Облонської ця частина комічного авторської інтенції втрачена, і відтворена необразною фразою: «Так что, в сущности, это не её забота», «Это наша общая забота» [8, с. 252].

Комічне, що актуалізується порушенням граматичних норм, майже неможливо відтворити у перекладі без втрат комічної інтенції оригіналу. Наприклад, у новелі «A House of Gentlefolks» герцог вживає структуру Present Perfect (теперішній доконаний час), яка передає результат дії, що пов'язана з теперішнім часом і за правилом не поєднується з посиланням на події минулого: «“I hope you will forgive my opening the door myself. The butler is in bed today – he suffers terribly in his back during the winter, and both my footmen have been killed in the war.” Have been killed – the words haunted me incessantly throughout the next few hours and for days to come. That desolating perfect tense, after ten years at least, probably more...» [1, с. 44]. В російському перекладі В. Вебера це речення взагалі відсутнє, що зводить нанівець комічність епізоду: «Надеюсь, вы извините меня за то, что я сам открыл дверь. Дворецкий сегодня в постели – зимой у него ужасно болит спина, а обоих моих лакеев давно убили на войне. Это “давно убили” не отпускало меня последующие часы и даже дни. Действительно, давно, лет десять, а то и больше» [8, с. 49]. Заміна слова «давно» на «недавно» допомогла б утворити протиріччя з дійсністю, тим самим зберігаючи іронічність епізоду.

Таким чином, можна дійти висновку, що визначення засобів актуалізації комічного в творі оригіналу відкриває широкі можливості для відтворення комічної інтенції письменника у художньому перекладі. Подальші розвідки у даному напрямку є перспективними. Крім того, для перекладу новел Івліна Во українською мовою, зважаючи на особливості ідеостилу письменника, окремої розвідки потребує комічний потенціал поетонімів, що дозволить донести до українського читача більше відтінків яскравого стилю видатного англійського письменника, та хоча б частково відтворити царину іронії, гумору та сарказму англійської культури.

Список використаних джерел

1. Waugh E. The Complete Short Stories of Evelyn Waugh / Evelyn Waugh; [ed. by Anthony Lane]. – London: Backbay Books. Little, Brown and Company, 1999. – 611 p.
2. Nida E. Theories of Translation [Електронний ресурс]. / Eugene A. Nida. – Режим доступу: <http://www.pliegosdeyuste.eu/n4pliegos/eugeneanida.pdf> (Останнє звернення 31.10.2016).
3. Осташова К. Особенности передачи юмора при переводе художественных произведений / К. Осташова, Ю. Привалова. – Саарбрюкен: Lambert Academic Publishing, 2014. – 116 p.
4. Kelley A. Comic texts: translating into English / Alita Kelley // Encyclopedia of Literary Translation into English: A–L / [ed. Oliver Classe]. – London – Chicago: Taylor & Francis, 2000. – P. 298–299.
5. Карасик А.В. Лингвокультурные характеристики английского юмора: автореф. дисс. ... канд. фил. наук / А.В. Карасик. – Волгоград, 2001. – 23 с.
6. Chesterman A. Can Theory Help Translators? A Dialogue between the Ivory Tower and the Wordface / Andrew Chesterman, Emma Wagner. – London: Routledge, 2014. – 148 p.
7. Дземидок Б. О комическом / Б. Дземидок; [пер. с польск.]. – М.: Прогресс, 1974. – 223 с.
8. Во И. Полное собрание рассказов / Ивлин Во; [пер. с англ.]. – М.: Астрель, 2012. – 635 с.

References

1. Waugh, E. The Complete Short Stories of Evelyn Waugh [ed. by Anthony Lane]. London, Backbay Books. Little, Brown and Company Publ., 1999, 611 p.
2. Nida, E. Theories of Translation. Available at: <http://www.pliegos-deyuste.eu/n4pliegos/eugeneanida.pdf> (Accessed 31 October 2016).
3. Ostashova, K., Privalova, Yu. *Osobennosti peredachi yumora pri perevode hudozhestvennykh proizvedeniy* [The peculiarities of conveying humor in translating fiction]. Saarbruken, LAP, Lambert Academic Publishing, 2014, 116 p.
4. Kelley, A. Comic texts: translating into English. Encyclopedia of Literary Translation Into English: A–L [ed. Oliver Classe]. London, Taylor & Francis Publ., 2000, pp. 298-299.
5. Karasik, A.V. *Lingvokulturnye harakteristiki angliyskogo yumora. Avtoref. Diss. kand. filol. nauk* [Linguacultural aspects of English humour. Extended abstract of cand. philol. sci. diss.]. Volgograd, 2001, 23 p.
6. Chesterman, A. Wagner, E. Can Theory Help Translators? A Dialogue between the Ivory Tower and the Wordface. London, Routledge Publ., 2014, 148 p.
7. Dzemidok, B. *O komicheskom* [On the comic]. Moscow, Progress Publ., 1974, 223 p.
8. Vo, I. *Polnoe sobranie rasskazov* [The Complete Stories]. Moscow, Astrel' Publ., 2012, 635 p.

В статье рассматриваются особенности воссоздания комического потенциала художественного первоисточника в свете современных теорий перевода на примере новелл выдающегося британского писателя прошлого столетия Ивлины Во. Уточнены способы реализации комического в новеллистической наррации писателя, особое внимание уделено комическому потенциалу заголовков. Предлагаются подходы к реализации потенциала комического в художественном переводе, представлены выводы относительно сохранения комической интенции Ивлины Во в существующих вариантах переводов его новелл.

Ключевые слова: Ивлин Во, заголовки с комической интенцией, комическое, новеллистика.

The article outlines the challenges translators can face when dealing with comic fiction texts. The peculiarities of comic texts are defined and the ways of their actualization in the process of fiction translation through the application of contemporary theories of translation are considered. Specific stylistic text features that actualize comic potential in the novellistics narration of Evelyn Waugh are singled out, emphasizing the value of anthroponyms with comic intention around which the comic element is formed up in the original text. Approaches to preserve Evelyn Waugh's comic intention in translation of his novellistics are specified and the corresponding conclusions are made.

Key words: Evelyn Waugh, headings with comic intention, the comic, novellistics.

Одержано 7.11.2016.